

Norsk Hjortesenter
www.hjortesenteret.no

Kommunal hjorteviltforvaltning

MILJØ-
DIREKTORATET

VEILEDER

M-478 | 2016

Forskrift om forvaltning av hjortevilt – med kommentarer

Lov om skogbruk (skogbrukslova)

Lov om jakt og fangst av vilt (viltloven)

Dato	LOV-1981-05-29-38
Departement	Klima- og miljødepartementet
Sist endret	LOV-2016-11-18-83

Lov om forvaltning av naturens mangfold (

Dato	LOV-2009-06-19-100
------	--------------------

Kapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk

Offentleg viltforvaltning

- ▶ Stortinget - vedtek lover
- ▶ Klima- og miljødepartementet - overordna ansvar for artsforvaltning
- ▶ Landbruks og matdepartementet - høstbare viltressurser, jakt
- ▶ Miljødirektoratet underlagt begge departement - utarbeider forskrifter m.v.
- ▶ Statsforvalteren - rovvilt, freda og trua arter, villrein - klageinstans på kommunale vedtak
- ▶ Fylkeskommunen - høst/jaktbare viltarter unnateke villrein
- ▶ Kommunen

Kapittel II. Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk

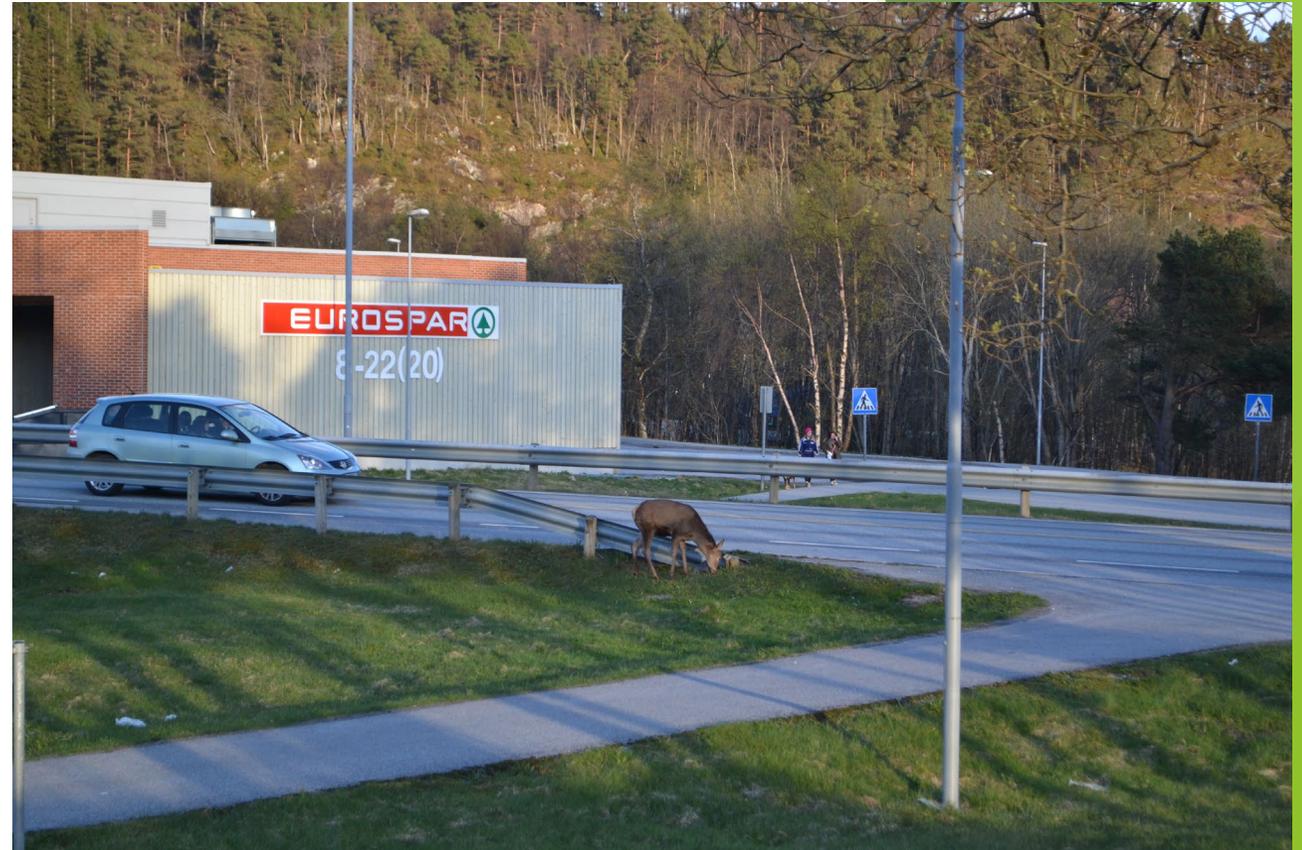
- ▶ *§ 7.(prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12) skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet*
 - ▶ *§ 8.(kunnskapsgrunnlaget)*
 - ▶ *§ 9.(føre-var-prinsippet)*
 - ▶ *§ 10.(økosystemtilnærming og samlet belastning)*
 - ▶ *§ 11.(kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)*
 - ▶ *§ 12.(miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)*

Forskrift om forvaltning av hjortevilt

- ▶ §1 Formål
 - ▶ Ivareta bestandane og leveområda sin produktivitet og mangfold.
 - ▶ legge til rette for ei lokal og bærekraftig forvaltning
 - ▶ nærings og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursane
 - ▶ bestandsstorleikar som ikkje fører til uakseptable skader og ulempe på andre samfunnsinteresser

§ 5 ÅPNING AV JAKT PÅ ELG, HJORT OG RÅDYR

- ▶ Kommunen fastset forskrift om åpning for jakt på arten
 - vurdere bestanden si utvikling i høve føremåla i §1
 - best tilgjengelig kunnskap/dokumentasjon (Kap.II Naturmangfoldlova)
 - skal produsere eit haustigsverdig overskot
 - påverknad på biologisk mangfald
- ▶ Fastsetje minsteareal for jakt på arten

§ 6 FASTSETTELSE AV MINSTEAREAL FOR ELG, HJORT OG RÅDYR

- ▶ Som ein del av åpningsforskrifta
- ▶ Grunnlag for tildeling av fellingsløyve og godkjenning av vald
 - ▶ Kan fråvikast med +/- 50 % ved tildeling av fellingsløyve
- ▶ Endringar er ein omfattande prosess - høyring m.v.
 - ▶ Forslag om endring før 15.januar
 - ▶ Fastsetje nytt minsteareal skal gjerast innan 15.mars

§ 3 MÅL FOR FORVALTNING AV ELG, HJORT OG RÅDYR

- ▶ Kommunen skal vedta mål for utviklingen av bestandene av elg, hjort, og rådyr der det er åpnet for jakt på arten(e).
- ▶ Forvaltningsmåla skal ta hensyn til:
 - Beitegrunnlag
 - Bestandsutvikling
 - Naturmangfald
 - Skader på jordbruk og skogbruk
 - Samferdsle - påkøyringar på veg og jernbane

Forvaltningsmåla skal vere

- ▶ Mest mogleg konkrete - auke, minske, endre kjønns og aldersstruktur
- ▶ Etterprøvbare/målbare - Sett elg/hjort

Godkjenne vald for jakt på elg, hjort og rådyr:

- ▶ Eit vald er ei administrativ eining i høve hjorteviltforskrifta
- ▶ Valdet skal ha eit teljande areal større enn minstearealet for arten
- ▶ Som teljande areal reknast som hovudregel: skogareal og myr under skoggrensa.
- ▶ Kan og godkjenne andre areal som arten naturleg nyttar
- ▶ Valdet skal vere samanhengande og ha ei form/avgrensing som gjer det eigna
- ▶ Kan bestå av ein eller fleire eigedomar
- ▶ Søknaden skal underteiknast av jaktrettshavar for alle eigedomar som inngår
- ▶ Valdansvarleg representant

Tildeling av fellingsløyve elg og hjort- §18

- ▶ Kommunen skal tildele valda fellingsløyve innan 15.06.
- ▶ Gjerast utifrå minsteareal og evt avvik frå dette
- ▶ Godkjende vald treng ikkje søkje årleg
- ▶ Tildelinga er eit einskildvedtak - kan påklagast (Forvaltingslova)
- ▶ Retta tildeling: - kalv, vaksne hodyr (1,5 år +) ,vaksne hanndyr og for hjort og spissbukk.
- ▶ Vald med godkjent bestandsplan får fellingsløyva tildelt som «valfrie» dyr.

Bestandsplan for elg og hjort

- ▶ Fleirårig (maks 5 år) plan for avskytinga
- ▶ Hovudmålet er å kunne drive ei bestandsretta avskyting/forvaltning
- ▶ Krev eit godkjent areal på minst 20 ggr minstearealet
- ▶ Kommunen kan auke kravet om storleik
- ▶ Får fellingsløyva tildelt som valfrie dyr
- ▶ Kan flytte løyver mellom jaktfelt innan valdet og mellom vald i bestandsplanområdet
- ▶ Kan og overføre ein del av fellingskvoten frå eit år til eit anna
- ▶ Skal kunne oppnå fleksibilitet i avskytinga for å nå måla i planen

Rollene i den lokale hjorteviltforvaltninga !

- ▶ Kommunane:
 - ▶ skal setje rammene gjennom forvaltningsmål.
- ▶ Grunneigarane skal drive forvaltninga
 - jaktretten ligg til grunneigaren og moglegheitene til å utnytte ressursen.
 - Organisere seg i einingar i samsvar med leveområde.
 - Målretta forvaltning gjennom bestandsplaner.
- ▶ Jegerane skal ikkje styre forvaltninga men vere reidskapen for å gjennomføre planane.

Bestandsplanområde

- ▶ 2 eller fleire vald kan samarbeide om bestandsplan - forpliktande, skriftleg
- ▶ Valda treng ikkje fysisk henge saman
- ▶ Må tilfredsstillere arealkravet på 20 ggr
- ▶ Valda består som sjølvstendige einingar
- ▶ Kan flytte fellingsløyver mellom valda

Fallvilt - ettersøk

- ▶ Kommunen har ansvaret for ivaretaking av påkøyrd hjortevilt
- ▶ Ansvarleg for ettersøk og avliving av påkøyrd hjortevilt
- ▶ Må ha tilgang til godkjend ettersøksekvipasje
- ▶ Overtaking av jaktsøk
- ▶ Jeger/jaktlag er utan vederlag pliktig å bistå under slike ettersøk

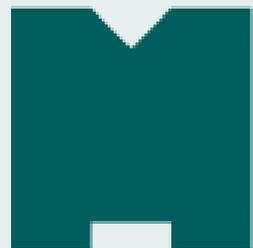
Skadefellingsløyve på hjortevilt

- ▶ Er heimla direkte i Naturmangfoldlova - §18
- ▶ Kommunen kan gje løyve til felling:
- ▶ for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- ▶ Akutte tiltak i særskilde høve
- ▶ Skal ikkje ha form av bestandsregulering

Organisering av kommunal viltforvaltning

- ▶ Mange ulike variantar etter revisjon av Kommuneleva og Viltlova i 2000.
- ▶ Tidlegare lovfesta Viltnemnd i gjennom viltlova
- ▶ Mange har framleis «Viltnemnder»
- ▶ Underlagt hovudutval o.l.
- ▶ Delegert til administrasjonen
- ▶ Viltforvaltning kan ikkje styrast etter politiske vedtak og ynskjemål men med kunnskap.

Miljø-
direktoratet

•